
DISKUSE

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK K ČLÁNKU PLUKOVNÍKA J. KUDRNOVSKÉHO »O některých otázkách nových forem velení«

(Vojenská mysl čís. 3/1956)

V uvedeném článku uveřejněném ve Vojenské mysli čís. 3/1956 se v jeho závěrečné části zmiňuje plukovník Kudrnovský o rozmístování VS a TVS ve výchozím položení k útoku a v obraně a o všeobecných zásadách jejich přemísťování v útočném boji.

Všimneme-li si blíže těchto údajů, je na první pohled jasné, že TVS útvarů a svazků jsou již ve výchozím položení k útoku rozmístěna mimo prostor rozmístění svých podřízených týlových jednotek, útvarů a zařízení, jimž mají velet, a že se od nich v průběhu boje soustavně vzdalují.

Domnívám se, že plukovník Kudrnovský prostě tyto údaje jen převzal jako dosavadní normy spojovacího vojska, aby svému pojednání dal jakýsi ucelený rámec. Proto pokládám za nutné rozvést poněkud tuto otázku, a to s cílem, aby se jak theoreticky, tak při praktických cvičeních prověřilo, zda je správné přidržovat se těchto uvedených norem anebo řešit tuto otázku s přihlédnutím k hlavnímu úkolu každého TVS, t. j. být skutečným centrem a mozkiem celého týlu, jak to vyplývá z jejich úkolů.

Štáby týlu jsou totiž povinny

- provádět včasnou přípravu a organizaci týlu jako celku k plnění stanovených mu úkolů,
- neustále provádět manévr zásobami materiálních prostředků, dopravními prostředky, jakož i týlovými útvarů a zařízeními,
- organisovat a uskutečňovat ochranu a obranu týlových útvarů a zařízení za všech situací,
- organisovat a uskutečňovat odstranění následků nepřátelských útoků v nejkratší době a tak, aby odborná činnost týlových útvarů a zařízení nebyla podstatně narušena,
- zabezpečit úspěšné plnění úkolů týlovými útvarů a zařízeními správně vedenou politickou prací,
- neustále kontrolovat plnění vydaných týlových rozkazů a nařízení, a to jak u přímo podřízených týlových útvarů (jednotek) a zařízení (svazků), tak u týlu podřízených vojsk.

K úspěšnému plnění těchto povinností je nezbytné, aby štáby týlu měly stále a bezpečné, neselehávající spojení s těmito »objekty velení«, t. j. především s přímo podřízenými týlovými útvarů a zařízeními, které v soudobých podmínkách budou zpravidla (s hlediska PAO) značně od sebe vzdáleny, a potom s týlovými štáby, jednotkami, útvarů a zařízeními podřízených vojsk. Tu je však nutno si hned uvědomit, že týlovým jednotkám, útvarům a zařízením podřízených svazků (útvarů) nevelí nadřízené

štáby týlu přímo. Ony totiž, zabezpečující život a bojovou činnost svých svazků (útvárů), plní úkoly materiálně technického a zdravotnického zabezpečení podle rozhodnutí svých vševojskových velitelů, i když v rámci celkového úkolu týlu svazku (armády).

Podívejme se nyní, jaké podmínky k plnění těchto úkolů jim jsou s hlediska spojení, jednoho ze základních prvků velení, vytvářeny při dodržení zásad uvedených v článku plukovníka Kudrnovského pro rozmisťování a přemisťování TVS v útočném boji.

Vyjděme při tomto rozboru z podmínek, jež se vytvářejí v tomto směru u týlu svazků, který je základním, středním článkem v celém systému organizace týlu v rámci vševojskové armády.

Při prvním řešení předpokládejme, že útok probíhá tempem 30—40 km za den, že se TVS svazku přemístí jednou za den, t. j. prakticky na sklonku dne, nebo v noci na druhý den, kdy se budou také přemisťovat týlové útvary a zařízení divise a kdy se podle všeobecně platných zásad bude přemisťovat i TVS armády. TVS útvarů se v té době přemístila dvakrát, celkem o 30—40 km (jeden posun 15—20 km).

Jaké budou v tomto případě vzdálenosti mezi jednotlivými místy (objekty) velení, jež bude nutno pro vlastní výkon velení překlenout?

Ve výchozím položení budou tyto vzdálenosti:

TVS svazku — prostor divisních skladů	12—20 km,
TVS svazku — VS svazku	5—8 km,
TVS svazku — TVS armády	20—30 km,
TVS svazku — TVS útvarů	6—7 km;

po prvním přemístění TVS útvarů během útoku se tato zvětší na 20—27 km.

Na konci prvního dne boje (při postupu vojsk o 30—40 km, před přemístěním TVS svazků, divisních skladů a TVS armády) změní se tyto vzdálenosti takto:

TVS svazku — prostor divisních skladů	12—20 km, t. j. beze změny,
TVS svazku — VS svazku	35—38 km,
TVS svazku — TVS armády	20—30 km, t. j. beze změny,
TVS svazku — TVS útvarů	32—40 km.

Z toho vyplývá naprosto jasně, že při nynějších prostředcích týlového radiového spojení (typ radiových stanic RS s praktickou výkonností na fonii průměrně 30 km ve dne a v noci o $\frac{1}{3}$ až o $\frac{1}{2}$ menší) je ve výchozím položení k útoku vcelku zabezpečeno velení týlu mezi VS a TVS svazku a směrem dolů, t. j. k TVS útvarů. Mezi TVS svazku a prostorem divisních skladů je však vzdušná vzdálenost 12—20 km, t. j. po cestě kolem 20 až 25 km (podle terénu, počtu a průběhu cest). Tu nutno překonávat motocyklisty, neboť pro prostor divisních skladů není s další radiovou stanicí počítáno. Uvážíme-li pak ještě skutečnost, že týlové útvary a zařízení v prostoru divisních skladů jsou rozptýleny na značné ploše (16—25 km²), znamená to, že spojení s nimi je naprosto nevyhovující.

Po denním postupu vojsk o 30—40 km, t. j. v době, kdy nutně musí dojít k přemístování TVS svazků a divisních skladů, k přemístování TVS armády, kdy jsou zpravidla již v plném běhu přísuny a odsuny v rámci svazků i v rámci armády, kdy musí být vydávána nařízení pro materiální,

zdravotnické a technické zabezpečení vojsk pro další bojovou činnost a předávána důležitá hlášení o celkovém stavu materiálního, zdravotnického a technického zabezpečení vojsk, velmi podstatně se zhoršují podmínky spojení mezi TVS svazků a VS svazků, mezi TVS svazků a TVS útvarů. Pokud jde o spojení mezi TVS svazku a prostorem divisních skladů, je situace stejně nevýhodná jako ve výchozím položení k útoku.

Jestliže by se TVS svazků přesunula za VS svazků ještě před přemístěním divisních skladů, zlepší se podmínky spojení s VS a TVS útvarů, ale krajně nepříznivě se zhorší podmínky spojení s divisními sklady (tu nutno pak překonávat spojkami vzdušnou vzdálenost dokonce 30—60 km, což po cestě může znamenat 40—75 km). Stejně tak se zvětší vzdálenost, jež musí být překonána radiovým spojením mezi TVS svazku a TVS armády, jestliže se rovněž již nepřemístila. Vzdálenost mezi nimi se zvětší na 50—70 km. Tu překlenou nyní prostředky radiového spojení u týlu armády, nikoli však radiové stanice svazků.

Při druhém řešení předpokládáme, že se při stejném tempu útoku TVS svazků přemístí 2krát za den, t. j. po prvé zhruba po postupu vojsk o 15 až 20 km a pravděpodobně po druhém přemístění VS divise a po přemístění VS střeleckého sboru.

V tomto případě bude ve výchozím položení k útoku situace stejná jako při prvním řešení. Po prvním přemístění TVS vzrostou vzdálenosti takto:

TVS svazku — prostor divisních skladů	30—40 km,
TVS svazku — VS svazku	3—5 km,
TVS svazku — TVS armády	35—50 km,
TVS svazku — TVS útvarů	6—7 km.

Po dalším postupu vojsk o 15—20 km a před druhým přemístěním TVS svazků, před přemístěním divisních skladů a TVS armády změní se vzdálenosti takto:

TVS svazků — prostor divisních skladů	30—40 km, t. j. beze změny,
TVS svazku — VS svazku	15—23 km,
TVS svazku — TVS armády	35—50 km, t. j. beze změny,
TVS svazku — TVS útvarů	15—25 km.

Tato řešení se liší proti prvním těmito podstatnými znaky:

a) po prvním přemístění TVS svazků:

- velmi se zlepšují podmínky radiového spojení mezi TVS a VS. To je nesporný klad;
- současně se však zhoršují podmínky pro spojení s divisními sklady, jimž bude třeba velet opět jen motocyklisty na vzdušnou vzdálenost 30—40 km. To znamená, že jednotlivá, i sebedůležitější hlášení bude možno jim předávat »úžasnou rychlostí«, vyžadující průměrně 1 hodinu jízdy a někdy i více;
- radiové spojení (fonií) s TVS armády prakticky již bude nemožné. To jsou ovšem dva velmi závažné nedostatky;

b) před druhým přemístěním TVS, t. j. po celkovém denním postupu vojsk o 30—40 km a po dalším přemístění VS svazku se zhoršuje i v celku velmi příznivá podmínka uvedená za a). Ostatní nepříznivé podmínky však zůstávají.

Bylo-li by nutné TVS svazku přemístit blíže k VS ještě před přemístěním divisních skladů a před přemístěním VS armády, jsou tu opět stejné nevýhody jako při prvním řešení po celkovém denním postupu vojsk o 30 až 40 km.

Tyto úvahy nepřihlížejí k situaci, kdy denní tempo útoku bude vyšší (50—60 km), a není ani hodnocena další nevýhoda, že rozmisťováním TVS svazku mimo prostor rozmístění divisních skladů a většiny týlových útvarů a zařízení svazku bude TVS do značné míry zbaveno všech možností využít jejich systému, sil a prostředků ochrany a obrany ve svůj prospěch.

Posuďme ještě, jaké výhody nám skýtá řešení, jež vcelku vyplývá ze základních ustanovení předpisů Týl-I-5 a Oper-II-1 (čl. 55), které požadují, aby TVS bylo rozmisťováno a přemísťováno s týlovými útvary a zařízeními.

Situace ve výchozím položení se jeví takto:

TVS svazku — divisní sklady —	v průměru nepřesáhne	2—5 km,
TVS svazku — VS svazku		20—25 km,
TVS svazku — TVS armády		15—20 km,
TVS svazku — TVS útvarů		do 15—25 km.

Situace před přesunem za vojsky po jejich denním postupu o 30 až 40 km:

TVS svazku — divisní sklady		beze změny,
TVS svazku — VS svazku	do 50—55 km,	
TVS svazku — TVS armády	do 45—55 km,	
TVS svazku — TVS útvarů	do 45—55 km,	
TVS svazku — TVS armády	15—20 km,	t. j. beze změny.

Toto řešení ukazuje, že jsou vytvořeny velmi výhodné podmínky pro velení týlovým útvarům a zařízeními svazků a rovněž v celku velmi příznivé pro velení týlu na stupni svazek-armáda.

Na druhé straně však jsou velmi nevýhodné podmínky velení týlu se strany velitele svazku a pro součinnost, tedy podmínky, bez nichž reálné velení týlu rovněž není možné.

Tato nevýhoda se dá odstranit vybavením týlu svazku výkonnějšími rádiovými stanicemi zaručujícími za všech okolností bezpečné překlenutí vzdálenosti 60—80 km fonii.

K rychlé přepravě náčelníka týlu nebo styčných důstojníků z TVS na VS anebo k TVS podřízených útvarů (pluků) je třeba týlu divise přidělit vrtulník, a to ve všech případech.

Se stejnými obtížemi při velení týlu je třeba se vyrovnat i v obraně, kde se podle článku podplukovníka Kudrnovského rozmisťují TVS svazku ve vzdálenosti: od VS svazku 15—17 km, od VS střeleckého sboru 5 až 10 km, od TVS armády 50—70 km a od prostoru rozmístění většiny týlových útvarů a zařízení svazku (prostor divisních skladů) 20—25 km. V tomto případě je největší vzdálenost, již nutno s hlediska velení překonávat, mezi TVS svazku a TVS armády a mezi TVS svazku a prostorem divisních skladů.

Závěrem z rozboru některých těchto otázek vyplývá:

- v materiálním, zdravotnickém a technickém zabezpečení soudobého boje nabývá nebývalého významu nepřetržitě týlové spojení v rámci

svazku a mezi týlem svazku a týlem armády. Je proto nezbytné podrobit tuto otázku nejen dalšímu theoretickému zkoumání, ale praktickému prověření při cvičeních s vojsky, což se dosud v potřebném rozsahu nedělo;

- jako nejúčelnější místo pro TVS svazku (TVS útvaru) se jeví prostor rozmístění týlových útvarů a zařízení svazků (týlových jednotek, útvarů). Tu jsou totiž vytvořeny nejlepší podmínky pro řízení činnosti týlových útvarů a zařízení příslušnými náčelníky týlu, jejich štábem a náčelníky služeb a pro velení nižšímu týlovému stupni starším náčelníkem týlu (viz též Oper-II-1, čl. 55).

K zabezpečení tohoto požadavku je ovšem nezbytně nutné dosavadní organizaci a vybavení pojítek týlového spojení v rámci svazku znovu prověřit. Dosavadní zkušenosti ukazují, že radiová stanice středního typu pro potřebu týlového spojení svazku nestačí, a to ani co do své praktické průměrné výkonnosti (30 km fonií ve dne), ani co do svého počtu.

Neváhám tvrdit, že právě tato nynější a nevyhovující organizace je hlavní příčinou myšlenky rozmisťovat TVS svazku a útvaru zcela mimo prostor rozmístění největšího počtu týlových útvarů (jednotek) a zařízení, přiblížit je tak blíže k veliteli a štábu, jimž bojové řady ukládají, a to zcela oprávněně, velkou odpovědnost v materiálním, zdravotnickém a technickém zabezpečení boje. Tato snaha vševojskových velitelů s jejich hlediska je ovšem pochopitelná a je konečně i v souladu s tou částí textu uvedeného čl. 55 Oper-II-1, v níž je stanoveno, že »týlový sled velitelství se zpravidla rozmisťuje... na takovém místě, odkud náčelník týlu (ZVZ) a náčelníci služeb mohou udržovat spojení s VS, s příslušnými náčelníky týlu (ZVZ) a velet podřízeným jim týlovým útvarům (jednotkám) a zařízením«.

Je však naprosto nesprávné zapomínat při tom na skutečnost, že orgány »velení«, t. j. TVS, jsou sobě a také přímo podřízeným týlovým útvarům a zařízením tímto řešením nutně oddalovány, což je v zásadním rozporu s požadavkem soudobého boje »orgány velení přiblížit objektům velení«.

Pro týlové spojení již na stupni svazku je zapotřebí organizačně přidělit tak výkonné radiové prostředky, které zaručí bezpečné předávání zpráv fonii za všech okolností na vzdálenost 60—70 km.

Dokud nebude možné dát týlu svazků tak výkonné prostředky radiového spojení (místo dosavadního typu radiových stanic RS), nutno týlu přidělit alespoň další dvě radiové stanice dosavadního typu: jednu z nich pro spojení TVS, rozmisťovaného mimo prostor divisních skladů s cílem překlenout příliš velkou vzdálenost mezi TVS—VS a TVS útvarů na jedné straně, a TVS a divisními sklady, po případě TVS svazků a TVS armády na druhé straně; druhou přidělit divisnímu obvazišti (CHPPN první linie, bude-li jí divise posílena).

Zpracoval plukovník Jaroslav Šolc.

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK
K ČLÁNKU PODPLUKOVNÍKA JIŘÍHO KAVENY,
»Některé otázky práce štábu«

(Vojenská mysl čís. 5/1956)

Pro nás příslušníky štábu je radostné konstatování, že v poslední době se mnoho diskutuje a píše o organizaci a zabezpečení pevného a nepřetržitého velení vojskům v soudobých podmínkách boje a operace. Je to proto, že velení vojskům se stává za použití zbraní hromadného ničení jednou ze stěžejních otázek soudobé taktiky a operačního umění a také proto, že v tomto oboru činnosti velitelů a štábů se při všech prováděných cvičeních stále ještě vyskytuje nejvíce nedostatků.

Třeba si otevřeně říci, jestliže jsme nedovedli, zejména na stupni armády, se vypořádat se všemi problémy velení vojskům v podmínkách staré organizace, budeme se ještě s většími potížemi střetávat po zavedení nové organizace bez stupně střeleckých sborů. Proč? Ne všichni máme smysl přizpůsobovat se změněným podmínkám a každý z nás ze zákonitě setrvačnosti raději se ubírá po staré cestě. Bylo by velkým prohřeškem si namlouvat, že organizační řez do struktury armády vyřeší vše, co jsme nedokázali za několik let, a to tím více, že pro nové podmínky nemáme ještě vytvořeny předpoklady a zkušenosti.

Dokud se nám nepodaří zavést do štábu mechanisaci práce jako základní předpoklad k zvýšení produktivity práce a dokonalou nejnovější techniku, nebudou naše štáby s to pevně a nepřetržitě velet vojskům v složitých a rychle se měnících situacích, které se budou vytvářet na soudobém bojišti.

Podplukovník Kavena ve svém příspěvku analyzuje štábní práci a zcela správně vidí těžkosti, s kterými zápasí důstojníci štábů při zpracování štábní a bojové dokumentace. Z pera článku mluví autor, který má již několikaleté zkušenosti ze štábní praxe.

Je možno plně souhlasit s vývody autora až po odstavec »Technické vybavení štábu ke kreslení a rozmnožování...«. Až potud je článek pro důstojníky a zejména pro příslušníky vyšších štábů užitečný a je ho třeba nejen vítat, ale i prostudovat a seznámit se s praktikou provádění součinnosti při zpracování štábní a bojové dokumentace.

Jelikož nesouhlasím plně se všemi závěry autora v uvedené stati, považuji za svou povinnost vyjádřit svůj názor a požádat ostatní čtenáře o to, jak se oni staví k nadhrobeným problémům.

Nelze plně souhlasit s autorem, že by se naši soudruzi z továren divili, proč přední okraj obrany namáhavě a zdlouhavě »chlupatí« důstojníci, kteří bojují s každou minutou času a průměrně během cvičení spí 4 hodiny denně, když oni dostávají nejmodernější stroje, aby co nejvíce vyrobili a neztráceli čas. Myslím, že by se divili ne proto, že to děláme, ale proto, že jsme dosud ještě nezavedli do štábů pomůcku, která je již vyřešena. U našeho štábu si ji zatím opatřujeme ruční výrobou a mohu říci, že při posledním velitelsko-štábním cvičení se nám osvědčila. Dělá se s ní

dobře a hlavně zvyšuje produktivitu práce až desetinásobně. A to je přece pádný důvod, aby tato pomůcka byla vyrobena buď v navrhované úpravě nebo po případě po určitém zlepšení. A naši technici by nám jistě v tomto pomohli. Je třeba je ovšem o to požádat a vysvětlit jim účel pomůcky, aby nám ji lépe konstruktivně vyřešili.

Rovněž je vyřešena a předložena ke schválení i pomůcka pro rychlé kreslení rozhraní. Žel, obě pomůcky jsou již delší dobu ve schvalovacím řízení.

Pokud jde o kvalitu našich tuší a barev, domnívám se, že není třeba na ně tak nadávat. Vyhovují vcelku dobře našim technikům, malířům a školám a nám vojákům najednou vůbec nevyhovují.

Nechci být nepřítelem štábní kultury, ale myslím, že tu někdy přeháníme. Třeba si uvědomit, že při posuzování zpracovaných dokumentů bude nutno vycházet z konkrétní situace, v které se ten nebo onen dokument zpracovává a hlavně zda splnil účel, to jest jak urychlil nebo zpomalil velení vojskům. Dokument zpracovaný sebelepší štábní kulturou se stane bezcenným cárem papíru, jestli vojska nedostanou včas bojová nařízení zpracovaná na základě tohoto dokumentu. Tato otázka se dere dnes ještě více do popředí, protože doba na přípravu operace se zkracuje a štáby budou velmi často pracovat buď za přesunu nebo v krátkých přestávkách mezi přesuny. Myslím, že za takové situace nebude čas hrát si při zpracování dokumentů barvami a tušemi a že budou plně postačovat tužky. Když bude o něco více času, místo vodových barev budeme používat raději barevné křidy. Pracuje se s nimi daleko rychleji než barvami, nerozpíjejí se na mapách, není třeba čekat na vysušení, jsou vzhledné a po zafixírování se nestírají z mapy.

Jiné štáby mají určitě své zkušenosti a nebylo by na škodu občas si je vyměnit. Konference důstojníků štábů za účelem výměny zkušeností a předvedení zlepšovacích návrhů nebo způsobů a postupů práce na některém dokumentu by též mohly přispět k zvýšení produktivity práce v našich štábech. Je ovšem třeba je usměrnit centrálně vojenskovodeckou správou za spolupráce vojenských techniků, aby se staly přínosem a neřešily zbytečné problémy, které jsou sice již vyřešeny, ale dosud nebyly zavedeny. Na těchto konferencích by se mohly dát náměty pro další bádání, po případě pozvat i odborníky z civilního sektoru, kteří budou ochotni s námi spolupracovat.

A ještě jednu poznámku.

Při zavádění nové organizace vševojskové armády očekáváme, že kromě jiného bude usnadněno utajení zámyslu armádní operace, neboť ze štábu armády nebudou vycházet dokumenty operačního charakteru, jako dosud na střelecké sbory, ale jen dílčí úkoly divisím. Nelze proto souhlasit s autorem, aby bojový rozkaz velitele armády byl rozmnožen 12krát a v plném znění zaslán všem vykonavatelům.

Velitelství armády musí více v nových podmínkách organizace ovlivňovat vojska, neboť k nim bude mít bližší a tím bude i lépe zabezpečeno prosazení zámyslu velitele armády. Je třeba učit naše velitele a štáby, aby při přípravě operace (boje) ve zkrácené době velení vojskům skutečněovali především ústními rozkazy nebo prostřednictvím důstojníků štábu. Takovým způsobem uskutečňování velení bude právě dosaženo přiblížení k vojskům.

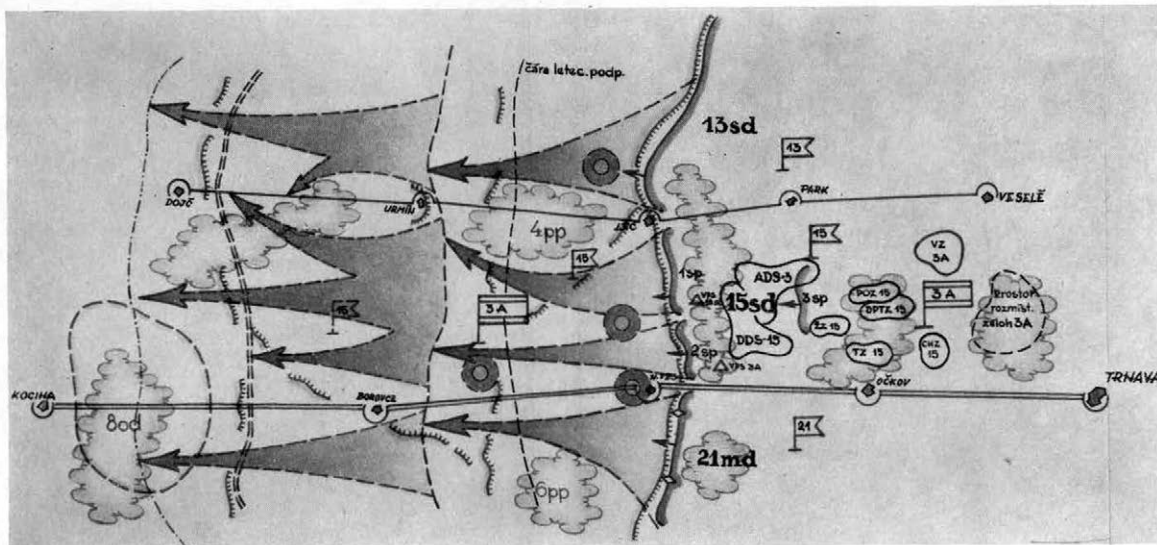
Posilové prostředky 15 sd:

23 tdb, 1a 2/17 minb
265/13 ptb
19/45 pldd
5 ttsp
2/205žb
113 rlpo
1/365 chpr

BOJOVÉ NARIŽENÍ VELITELI 15 sd 001

štáb 3A, les 4 km sv. BYSTRICA n. OSLAVOU 24. 10. 14.00

Mapa 100.000.

Odpovědný za styk: soused zprava.

Dělostřelecká, let. a atomová příprava: 30'; pohot. děl.: 20.00 25. 10.

Útok 15 sd podporuje 25 bíld hodnotou

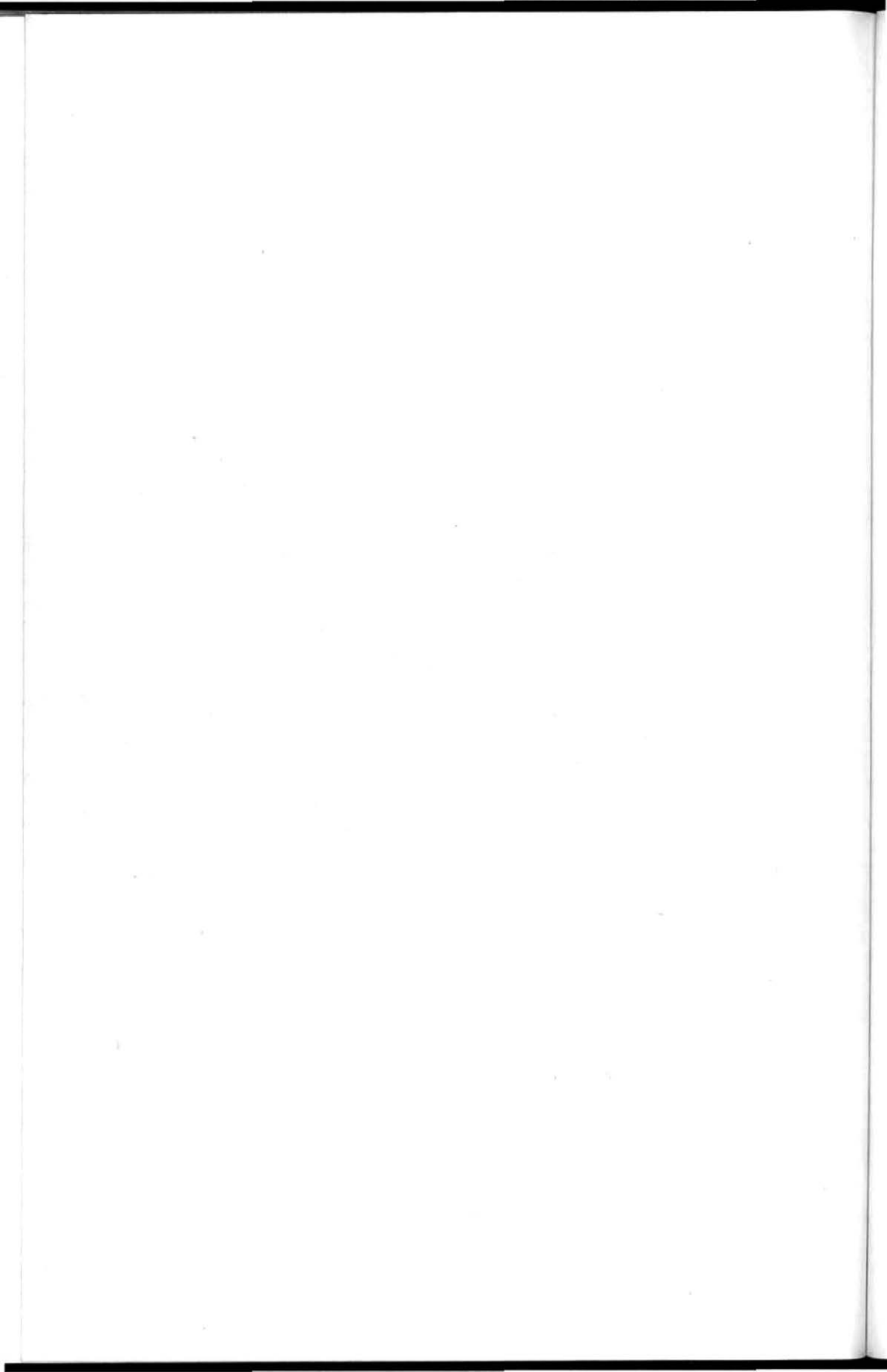
Pohotovost ke ztěči: 03.00 26. 10.

Zpracoval v jednom výtisku:

Velitel 3. armády:

PNOO:

generálporučík

Když bude odevzdávat veliteli divise bojové nařízení sám velitel armády (náčelník štábu nebo zástupce velitele armády), může tak nejlépe provést ze své pracovní mapy. Důstojník štábu může bojové nařízení veliteli divise odevzdat podle svého funkčního zařazení buď ze své pracovní mapy nebo výhodněji připravené bojové nařízení na mapě graficky. Toto bojové nařízení (graficky na mapě) bude nutné podle mého názoru široce užívat nebo se dá rychle zpracovat, je přehledné a vylučuje jakékoli omyly. Kromě toho jeho výhoda je také v tom, že velitel divise má ihned po ruce zakreslenou mapu, která mu značně uspiší práci na rozhodování a vydávání rozkazů velitelům pluků bez toho, že by ztrácel čas zakreslováním. Příklad možného grafického bojového nařízení velitele armády veliteli divise uvádím v příloze. Je na velitelích divisi, aby se vyjádřili, zda jim lépe vyhovuje bojové nařízení graficky na mapě tak, jak ho uvádím v příloze, nebo písemně na 5—6 stranách, jak to navrhuje autor článku.

V souvislosti s touto otázkou bych chtěl požádat naše velitele a štáby, aby všechna budoucí cvičení zahajovali vydáním nového úkolu v grafické formě na mapě. Vytvoříme tak lepší podmínky pro práci nižších velitelů a štábů pro rychlé rozhodování a vydávání bojových rozkazů a kromě toho získáme nové zkušenosti účelnějšího velení vojskům.

Zpracoval plukovník Josef Tvaroška

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK K ČLÁNKU PODPLUKOVNÍKA KAVENY »Některé otázky práce štábů«

(VM čís. 5/1956)

Článek podplukovníka Kaveny, uveřejněný v stati Bojová a operační příprava je napsán s hlediska plánovacího důstojníka štábu.

Popsaný způsob práce tvoří podle mého názoru základní učebně metodický stupeň přípravy vyšších štábů.

Na druhé straně potvrzuje známou skutečnost, že plánování je stále chápáno jako hlavní činnost štábů. V budoucnu však zpracovávání potřebné dokumentace bude nutné zaujímat podružné místo v činnosti štábů. Vezme na sebe formu technicky přesného a rychlého, jednoduchého plánování úkolů. Bez brzdění nutné činnosti na bojišti.

Základním požadavkem na důstojníka štábu bude soustavné shromažďování zpráv všech druhů a jejich rychlé a správné vyhodnocování. Vyžaduje to tedy pomáhat valnou částí štábu v přímém řízení vojsk.

Avšak celý ráz vedení operací za použití zbraní hromadného ničení vnáší i podstatné změny do vlastního plánování. Nelze totiž dobře předpokládat, že v si-

tuaci nenastanou i značné změny během celého přípravného období, 5 až 7 dní u armády.

Aby štáb armády byl ušetřen zbytečnou, detailní práce, je třeba uvažovat i o stylu práce štábu, jenž odpovídá rázu soudobého boje. Mám za to, že čím vyšší stupeň, tím hrubšího plánování bude třeba. Příslušný štáb však musí mít vždy pohotovost nejnovější údaje o časových a prostorových možnostech celého operačního učenění armády. Právě tak i poslední nepřátelskou vzdušnou i pozemní situaci.

Tolik považují za nutné říci k článku jako celku.

V jednotlivostech mám tyto připomínky:

Na počátku článku mluví autor o nutném zrychlení zpracovávání bojové dokumentace. Jedním z činitelů, který urychluje vlastní plánování, je i účelná organizace a dělba práce shora dolů. Neboť včasné a vhodné přizvání důstojníků podřízeného štábu do nadřízeného štábu a určení rozsahu a obsahu plánování sho-

ra dolů daruje podřízenému štábu několik drahocenných hodin.

Doporučovaný návod k zpracování určitého dokumentu musí být nutně pojímán jako výcviková pomůcka.

Pokud se autor přimlouvá za specializaci, je třeba ho doplnit v tom smyslu, že v soudobých podmínkách je nutné, aby na stupni armáda byl technik specialista pro zbraně hromadného ničení. Vedle četných přímých úkolů vzniknou armádě i nové povinnosti, jestliže v jejím pásmu budou taktické prostředky zbraní hromadného ničení.

V této souvislosti bude třeba uvážit jejich plánovitý výcvik zavedením příslušného směru na VTA AZ a p.

Kalendářní plán práce štábu doporučuji zpracovávat samostatně jen výjimečně. Zpravidla bude vhodnější jen připojit potřebné údaje k všeobecnému kalendářnímu plánu.

Rovněž rozvrh zpracování každého jednotlivého dokumentu je možno nahradit jednoduchým grafikonem v pracovním sešitě řídícího zpracovatele. Zvláště uvedený příklad úkolů dělostřelectva je zbytečný. Rozmnožuje jen vedlejší a pomocné dokumenty.

Psaní makulářů nemůže mít v soudobých podmínkách místa.

Forma bojového rozkazu je stanovena předpisem Oper-II-1. Mám za to, že jeho vydání ve stejném znění všem divisím nebude vždy možné, ani účelné.

Zdá se, že forma vydání rozhodnutí jednotlivými nařízeními podle operačního účelování armády a zámyslu bude častější.

Při zpracování bojové dokumentace nemluví autor o nutnosti nepřetržitého sledování situace na bojišti a o jejím vlivu na náplň dokumentů.

Podstatně mohou usnadnit mechanickou práci dobře školení štábní poddůstojníci, používání k tomu účelu ve všech armádách.

Za několikrát požadované technické vybavení štábu jen z VA KG se ovšem přimlouvám. Jeho využití uvnitř štábu ušetří čas i fyzickou námahu přecházejícím důstojníkům při nutných dohovorech.

Na konec nelze neodpovědět na výtku na vrub vojenské akademie, že nedává posluchačům dostatečné odborné vzdělání ve štábní práci. Především, že posluchači nezpracují za tři léta studia mnohdy ani jednou úplný dokument, na př. plán přesunu, plán vystřídání a p. Chyba prý je na učitelích.

Učební plán a program akademie vychází z přesné rozdělení učebních hodin podle důležitosti jednotlivých předmětů stanovených MNO. Daných hodin je využito co nejhospodárněji. Přitom je dbáno, aby posluchač theoreticky probral a prakticky provedl všechnu hlavní dokumentaci studovaného stupně.

Naopak zatím na dokumentaci byl kladen až příliš velký důraz na úkor tvůrčí činnosti. Struktura cvičení a kabinety školy to dokazují přesvědčivě.

Závěrem shrnuji:

Ráz soudobého boje nutně má vliv i na způsoby plánování bojové činnosti.

Podle mého názoru několikadenní plánování vyšším štábem vyžaduje plánování rámcové s možností provedení několika připravených variant;

vlastní plánování pak zaujme jen menší část činnosti štábu. Jádro činnosti štábu v současnosti nutno vidět v zabezpečení pružného a trvalého velení vojskům.

Zpracoval podplukovník Václav Vořava

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK

K ČLÁNKU PODPLUKOVNÍKA MICHALA SPIŠIAKA

»Některé otázky útoku na nepřítele vedoucího mobilní obranu«

(VM čís. 3/1956)

I.

Podplukovník Spišiak ve svém článku stanoví a odůvodňuje potřebu dělostřelectva při průlomu nepřátelské mobilní obrany. Vzhledem k tomu, že potřeba dělostřelectva je počítána jen na umlčení jednoho opěrného bodu rot a ne-

vychází se z orientačních norem používaných u dělostřelectva, je nutno některé autorovy názory poopravit.

Třeba předeslat, že by nebylo správné počítat potřebu dělostřelectva při průlomu nepřátelské mobilní obrany jen na

jednotlivé opěrné body. K tomuto názoru by totiž mohlo vést autorovo zdůvodnění.

Při výpočtu potřeby dělostřelectva nutno počítat potřebu na 1 km fronty nepřátelské obrany v celém úseku průlomu.

To znamená, že bude nutno počítat zvlášť potřebu dělostřelectva na jednotlivé opěrné body (uzly odporu) a zvlášť na jednotlivé mezery mezi nimi. K tomu je třeba připočítat potřebu na umlčení dělostřeleckých, minometných a protiletadlových baterií, po případě na umlčení záloh v prostorech soustředění, VS a jiných objektů v hloubce nepřátelské obrany.

Při výpočtu potřeby dělostřelectva ve štábu dělostřelectva armády je nutno se přidržit těchto orientačních norem:

- k umlčení palebných prostředků živé síly nepřítelů rozmístěných v zákopech — 1 dělo nebo minomet průměrně na každých 30 běžných metrů zákopu;
- k umlčení nepřátelských palebných prostředků a živé síly v ohniscích odporu, záloh v prostorech soustředění, VS a jiných objektů v hloubce — 1 baterie (4dělová) na každé 2 ha plochy cíle;
- k umlčení nepřátelských dělostřeleckých, minometných a protiletadlových baterií (6dělových) — 9 hlavní na 1 baterii;
- k umlčení nepřátelské minometné čety (4 minomety) — 1 6dělová baterie;
- k zboření a zničení nepřátelských obranných objektů, pozorovatelů, tanků, samohybných děl v okopech, protitankových děl a těžkých kulometů — 2 až 4 děla na cíl při střelbě ze zakrytých palebných postavení a 1 dělo na 1 až 2 cíle při střelbě přímou střelbou.

Srovnáme-li tyto orientační normy s normami, které uvádí ve svém článku podplukovník Spišiak, vidíme tyto rozdíly:

- k umlčení zákopové sítě (t. j. palebných prostředků a živé síly v zákopech) počítá autor ještě s normou na 25 m 1 hlaveň, ačkoli podle posledních poznatků je třeba počítat na 30 m 1 hlaveň;
- k umlčení odporů mimo zákopy počítá autor s normou na 1 cíl 1,5 hlaveň, při čemž není jasné, jaké odpory tím myslí;
- k umlčení dělostřeleckých a minometných hlavních počítá autor s normou na 1 hlaveň 4 hlaveň, při čemž není jasné, jde-li o jednotlivá děla (na př. bezzákluzové kanony) a minomety či

o dělostřelecké, minometné a protiletadlové baterie.

Jde-li o baterie, znamená tato norma, že k umlčení 6dělové baterie je třeba 24 hlavních, což je zcela nesprávné.

Jde-li však jen o jednotlivá děla a minomety v opěrném bodě roty, je autorův postup také nesprávný v tom smyslu, že v celkové potřebě 90 až 120 hlavních nemá vůbec započtenou potřebu k umlčování dělostřeleckých, minometných a protiletadlových baterií.

Potřebu dělostřeleckých hlavních pro průlom mobilní obrany je třeba počítat vždy na konkrétní situaci. Uvádíme proto jen možný metodický postup při výpočtu.

Do výpočtu je třeba zahrnout všechny objekty (cíle) nepřítelů ať na předstuněm (prvním) obranném postavení nebo i v hloubce, mají-li být za dělostřelecké přípravy zteče současně umlčovány.

1. Při výpočtu potřeby dělostřelectva stanovíme nejdříve potřebu k umlčení těch úseků obrany, které jsou tvořeny (obsazeny) opěrnými body nebo uzly odporu. Na těchto úsecích musíme počítat

- umlčení živé síly a palebných prostředků nepřítelů v zákopech;
- umlčení živé síly a palebných prostředků nepřítelů v ohniscích odporu;
- zboření a zničení obranných objektů, pozorovatelů, tanků, protitankových děl a těžkých kulometů mimo zákopy nebo ohniska odporu;
- umlčení minometných čet.

2. Poté stanovíme potřebu k umlčení těch úseků obrany, které nejsou tvořeny (obsazeny) opěrnými body nebo uzly odporu, nýbrž mezerami mezi nimi.

V těchto mezerách je však zčásti také vybudován zákopový systém obsazený jednotlivými družstvy (hlídkami) nepřítelů. Na těchto úsecích musíme počítat:

- umlčení živé síly a palebných prostředků nepřítelů v zákopech;
- zboření a zničení obranných objektů, pozorovatelů, tanků, protitankových děl a těžkých kulometů mimo zákopy.

Je jasné, že potřeba dělostřelectva k umlčení těchto úseků bude mnohem nižší, neboť hustota jak zákopů, tak i jednotlivých cílů mimo zákopy je rovněž mnohem menší.

3. Nakonec stanovíme potřebu umlčení těch objektů (cílů) nepřítelů, které jsou rozmístěny mimo jednotlivé opěrné body a působí v celém pásmu obrany, takže není možno je počítat ani do potřeby k umlčení opěrných bodů, ani

k umlčení mezer mezi nimi. Tu musíme počítat:

- umlčení dělostřeleckých, minometných a protiletadlových baterií;
- umlčení záloh v prostorech soustředění, VS a jiných objektů v hloubce (radiolokačních stanic a p.).

Sečteme-li potřebu dělostřelectva, stanovenou podle odstavce 1 a 3, dostaneme celkovou potřebu na úsecích obsazených, a sečteme-li potřebu dělostřelectva, stanovenou podle odstavce 2 a 3, dostaneme

celkovou potřebu na úsecích neobsazených.

Přesnou orientační potřebu dělostřelectva na 1 km fronty dostaneme, jestliže při výpočtu střední hodnoty obou uvedených čísel vezmeme v úvahu vzájemný podíl šířky úseků obsazených a úseků neobsazených na celé šířce úseku průlomu.

**Zpracoval major H. Ondrášek,
major M. Vepřek**

II.

Ve Vojenské myslí čis. 2/1956, čis. 3/1956, čis. 5/1956 byly rozvedeny některé otázky organizace a vedení mobilní obrany americkou armádou, její výhody i nevýhody, jakož i otázky spojené s vedením útočného boje.

Vyjasnění těchto otázek má v současné době pro velitele a štáby našich vojsk zvláštní význam. Jednak pro důsledné, vědecké rozpracování různých forem útočného boje, otázek souvisejících s novou organizací a výzbrojí naší armády, jednak i pro řešení úkolů operační a taktické přípravy velitelů a štábů v příštím výcvikovém roce. Výcvikový rozkaz MNO na r. 1956/57 ukládá úkol, aby za základ přípravy štábů byla považována dvoustranná, dvoustupňová, velitelsko-štabní a štabní cvičení, při čemž jednou stranou má být organizován a veden boj podle organizace a taktických zásad možného nepřítele.

Především je třeba zdůraznit, že nároky na mobilní obranu nejsou neoficiálními úvahami některých vojenských teoretiků USA, jak by snad mohlo vyplývat z dosud uveřejněných pojednání v jednotlivých číslech Vojenské myslí, ale že zásady organizace a vedení mobilní obrany byly kodifikovány v Polním řádu armády USA FM 100-5, vydaném v září 1954. Tento Polní řád rozlišuje dva hlavní druhy obrany:

1. posílení (Position Defense) a
2. mobilní (Mobile Defense).

Bylo by chyba dívat se na mobilní obranu jako na kompromis mezi posílením obranou a bojem na zdrženou. Pojem boje na zdrženou zachovává i tento Polní řád. Avšak obsah těchto bojových činností se od sebe podstatně liší svým cílem i formou vedení boje.

Cílem obou druhů obrany je získat čas k vytvoření výhodnějších podmínek k přechodu do útoku, ušetřit síly a pro-

středky potřebné k vytvoření převahy sil na jiném úseku fronty. Úkolem obrany je nedopustit ovládnutí důležitých prostorů (objektů) protivníkem, poutat a vyčerpávat jej palbou před přední okraj a při jeho proniknutí do hloubky zničit ho protiztečí. Tyto cíle a úkoly obrany mohou být plněny posílením nebo mobilní obranou nebo kombinací obou.

Boj na zdrženou je chápán americkým Polním řádem jako jeden z druhů ústupu (Retrograde Movements). Boj na zdrženou je taková činnost, kdy vojska, aby získala čas, opouštějí území, nepouštějí se do rozhodného boje a způsobují protivníkovi maximální ztráty hlavně palbami na velkou vzdálenost a dílčími protiztečemi. Cílem ústupu je:

1. odpoutat se od protivníka,
2. vyhnout se boji v nepříznivých podmínkách,
3. uvést protivníka do situace pro něho nevýhodné,
4. získat čas a nepouštět se do rozhodného boje,
5. vyrovnat linii fronty,
6. dát možnost použít části sil na jiném úseku fronty.

Z cílů ústupu i z jeho forem je jasné vidět, že boj na zdrženou a mobilní obranu nelze směřovat.

Polní řád USA rovněž konkretizuje, kdy je účelné organizovat posílení a kdy mobilní obranu. Posílení obrana se organizuje:

1. vyžadují-li úkoly vojsk stůj co stůj udržet určené prostory terénu,
2. omezuje-li ráz terénu volnost manévru protivníka a je-li výhodný pro organizaci obrany s využitím přirozených překážek,
3. má-li velitel k dispozici jen převážně peší útvary (svazky) s omezenou pohyblivostí,

4. omezují-li ráz terénu a nadvládá protivníka ve vzduchu volnost manévru záloh bránících se vojsk.

5. je-li dostatek času na přípravu a vybudování obranných postavení.

6. má-li nadřízený velitel dostatečně silné zálohy.

Naproti tomu základem mobilní obrany jsou především silné a rychlé zálohy i při méně dokonalém vybudování obranných postavení. Mobilní obranu je účelné organizovat:

1. předpokládá-li úkol zničit protivníka v hloubce,

2. nebrání-li ráz terénu manévru silami a prostředky bránících se vojsk,

3. jsou-li bránící se vojska rychlejší než vojska útočníka,

4. umožňuje-li vzdušná situace poměrně volně manévrovat zálohami na bojišti,

5. není-li dostatek času na přípravu a vybudování obranných postavení,

6. jsou-li zálohy nadřízeného velitele slabé,

7. lze-li předpokládat, že protivník použije zbraní hromadného ničení.

Účelnost volby toho nebo onoho druhu obrany je tedy dána objektivními podmínkami vedení bojové činnosti obou protivníků a řešení této otázky není tedy zcela ponecháno na vůli vševojskových velitelů.

Ve Vojenské mysli čís. 3/1956 je proveden rozbor nedostatků mobilní obrany. Máme však za to, že v této práci jsou některé nevýhody mobilní obrany poněkud jednostranně hodnoceny. Je pravda, že základní podmínkou k provedení úspěšné a rozhodné protizteče je vyčerpání útočníka, způsobení mu značných ztrát, aby byl nucen předčasně zasadit zálohy a druhé sledy. Avšak ničení a vyčerpání útočníka není dnes založeno na výsledcích palby pěchotních zbraní během vedení boje, ale je nutno vidět, že obránce může dnes způsobit značné ztráty na živé síle a materiálu svazku prvního sledu útočníka atomovou, dělostřeleckou a leteckou protipřipravou nebo úderem vojsk před přední okraj. Rovněž během vedení boje může obránce hromadným používáním chemických zbraní, ženijních výbušných zátarasů, jakož i uložených atomových náloží, radioaktivních látek, zápalných a ohňometných prostředků, palbami dělostřelectva a údery letectva způsobit útočícím vojskům takové ztráty, že donutí útočníka předčasně zasazovat druhé sledy a zálohy. S tím souvisí i otázka tempa útoku, které bude závislé na stupni zničení a zatarasení komunikační sítě, na

průchodnosti terénu mimo komunikace a na účinnosti a rychlosti práce odtarasovacích prostředků. Dnešní úroveň ženijní bojové techniky jen stěží může zjistit odtarasování v taktické hloubce k dosažení průměrného tempa útoku 4 km/hod.

Důležitou skutečností zůstává, že nepřátelská divise, i když vyčlení do předního postavení jednu třetinu sil, je schopna systémem opěrných bodů rot plně obsadit pásmo 8 až 10 km široké. S využitím mezer přehrazovaných bočními palbami a zátarasy, terénu nedostupného tankům (lesů, strží, osad) je schopna těmito silami přehradit pásmo 15 až 20 km široké. Přitom hustota živé síly na předním postavení není taková, aby skýtala výhodný cíl pro použití atomových pum. Rovněž velikost rotního opěrného bodu (1,5×1,5 km) nezaručuje přesnost shozu atomové pumy ze střední výšky, neboť nutno počítat s odchylkou až do 1 km. Přitom však umlčení živé síly a palebných prostředků v opěrných bodech prvního postavení, jakož i dělostřelectva vyčleněného k jeho podpoře vyžaduje dosáhnout hustoty 70 až 90 hlavních na 1 km, t. j. kolem pěti oddílů na 1 km. K umlčení živé síly na 8–10 km bylo by třeba soustředit 40 až 50 dělostřeleckých oddílů. To znamená veškeré dělostřelectvo dvou až tří svazků prvního sledu a organické a posilové dělostřelectvo vševojskové armády. Protože rotní opěrné body budou zpravidla přehrazovat jen důležité komunikační směry, bude nutno se jich zpravidla zmocnit, aby bylo umožněno přemísťování dělostřeleckých skupin, přesuny druhých sledů a záloh a plnění přísunových a odsunových úkolů. K průlomu předního postavení bude nutné dosáhnout na směrech obsazených nepřitelem hustoty kolem 15 až 20 tanků/1 km. To znamená, že střelecká divise útočící v pásmu 8 až 10 km potřebuje k prolomení 4 až 5 km obsazeného postavení rozvinout a použít kolem dvou třetin ze svých tankových jednotek. Vidíme tedy, že 1/3 sil divise dovedné a účelně rozmístěných na předním okraji mobilní obrany může přimět útočníka rozvinout a použít nejméně 1/2 sil každé z dvou až tří divisí prvního sledu, aby dosáhl rychlého a bezpečného průlomu na důležitých směrech. Kladem mobilní obrany je i to, že uskupení většiny sil do větší hloubky (12 až 18 km) neumožňuje útočníkovi tak plně využít během dělostřelecké přípravy palební síly dělostřelectva (minometných a houfnicových oddílů) vzhledem k malé dálce dostřelu. Zvyšuje tedy potřebu dělostřelectva s větším dostřelem nebo nutí útočníka přibližovat bojové se-

stavy dělostřelectva co nejbližší k přednímu okraji, s čímž je spojeno nebezpečí odhalení přípravy k útoku. Útočník je nucen přemísťovat mnohem dříve dělostřelectvo, čímž se hodnota paleb během vedení boje oslabuje. Na druhé straně je skutečností, že na uskupení většiny sil a prostředků bude soustředěno hlavní úsilí použití zbraní hromadného ničení. Jejich použití však na rozptýlené a dobře maskované sestavy v prostorech rozmístění v období dělostřelecké a atomové přípravy nebude tak účinné, jako na bojové sestavy útvarů a jednotek v dotyku. Nelze popřít, že velitel nepřátelské divise takovým uspořádáním bojové sestavy je dána podstatně větší možnost projevit iniciativu a aktivitu než v posílní obraně. Má po ruce dostatek sil, kterými může manévrovat na směry již projevíšho se úderu útočníka, přecházet jimi rychle do obrany nebo k protiztečím.

Nepodaří-li se jednotkám na předním ústupu jejich bojem na mezilehlých ústupových postaveních, systémem záta-rasů a úderů zbraní hromadného ničení, palbou dělostřelectva a letectva vyčerpat síly a prostředky útočníka a nebudou-li tedy výhodné podmínky k provedení protiztečí hlavních sil divisi prvního sledu, mají tito velitelé možnost splnit tento úkol zaujetím obrany na některé z připravených čar v hloubce, na př. použitím dvou pluků (bojových uskupení) k obraně příčných postavení a zadního ústupového postavení může velitel nepřátelské divise přehradit šířku kolem 15 km a více, tedy šířku pásma průlomu vševojskové armády útočníka.

Uskutečněním takového manévru obránce lze těžko předpokládat, že by útočnickovy svazky prvního sledu měly dostatek sil a prostředků k dokončení průlomu zbytku taktické hloubky obránce. Možno předpokládat, že by divise prvního sledu během svého postupu do hloubky 10 až 15 km byly nuceny vyčleňovat značné síly k zabezpečení svých boků a odporem na bocích by byly nuceny roztáhnout frontu na šířku 15 km i více. Na takto široké frontě nemůže mít divise dostatečnou hustotu sil a prostředků, kterými by byla schopna z chodu prolomit nepřátelské postavení zaujaté čerstvými silami v hodnotě pěšího pluku (bojového skupení).

K zabezpečení průlomu příčných postavení a zadního postavení mobilní obrany byl by velitel armády nucen zasadit alespoň jednu divisi z druhého sledu, přeskoupit síly prvního sledu a přemístit jejich dělostřelecké skupiny. Uskutečnění těch-

to opatření je pro útočníka spojeno se ztrátou času a tím i tempa útoku.

Tím mohou být vytvořeny podmínky pro rozhodnou protizteč velitele nepřátelského armádního sboru, který bude mít po ruce celou obrněnou divisi a nejméně dva pěší pluky divise bránící podružný směr, po případě lehký obrněný pluk. To představuje sílu 12 až 13 pěších praporů podporovaných 450 až 300 organickými tanky sboru.

Uvážíme-li možnost použití části záloh některého ze sousedních svazků, nelze hodnotu takového úderu již v taktické hloubce nepřátelské obrany podceňovat.

Provedení rozsáhlého manévru v mobilní obraně je však podmíněno:

1. výhodnou vzdušnou situací, která musí zabezpečit co největší volnost manévru protiztečných skupin a záloh,

2. plnou mechanisací protiztečných skupin a záloh k zabezpečení spolehlivého přesunu i mimo komunikace,

3. účinnou protivzdušnou obranou útvarů a svazků protiztečných skupin (zavedením protiletadlových řízených i neřízených střel),

4. spolehlivou spojovací technikou již na stupni pluku, která by zabezpečila nepřetržité velení na tak širokých frontách (20 až 25 km).

Organisace a materiál obrněné divise z větší části zaručuje splnění posledních tří podmínek. Proto také Američané zdůrazňují, že obrněné divise je nejvýhodnější používat v sestavě protiztečných skupin.

Mobilní obrana má tedy své podstatné klady i nedostatky. Je nutno přiznat, že za určitých podmínek může být mnohem úspěšnější formou vedení obranného boje než posílní obrana.

Organisace útoku proti nepříteli vedoucímu mobilní obranu musí směřovat k všestrannému využití nedostatků a slabin předního obranného postavení a k poskytnutí co nejméně času a možnosti provést rozhodný manévr protiztečných skupin. Bude mít tedy své zvláštnosti. K těmto otázkám se vyjádřili podplukovník Spišiak a generálmajor Suchomel ve VM čís. 3/1956 a VM čís. 5/1956. K tomu považují za nutné dodat, že

1. do zahájení útočné operace nutno vybojovat rozhodnou nadvládu ve vzduchu k spolehlivému zabezpečení ochrany vojsk armády a k zabezpečení účinného ničení a omezování manévru protiztečných skupin úderu bitevního a bombardovacího letectva.

2. Vševojsková armáda (front) musí se snažit útočit a prolamovat na široké frontě, aby

- a) nepřítel nemohl organisovat účinnou protipřípravu,
- b) nemohl vyhodnotit včas směr hlavního úderu a učinit protipatření,
- c) neměl možnost palbami a protiztečemi (nebo obranou) druhých sledů přehradit celou šířku útočného pásma,
- d) nemohl manévrovat volnými divisními a sborovými zálohami z pasivních směrů,
- e) aby velitel útočící armády mohl snáze manévrovat svazky druhého sledu, jestliže se nepříteli na některém směru podaří použitím zbraní hromadného ničení vyrovnat poměr sil a zálohami zastavit útok.

3. Hlavní údery prvních sledů bude nejúčelnější vést k rozdrčení a zmocnění se uzlů odporu na bocích, bráněných zesílenými pluky a kryjících přístupy k čarám rozvinutí nepřátelských záloh, i přes to, že budou vedeny v méně výhodném terénu a na směrech od sebe odlehlejších. Zároveň bude třeba útočit slabšími silami čelně proti útvarům a jednotkám protiztečných skupin, aby možnost jejich manévru byla omezena a aby byly vytvořeny podmínky k úderu do jejich boku nebo k přenesení hlavního úderu na jiný směr.

4. Operační učenění armády a bojové sestavy musí odpovídat zámyslu velitele armády a zvláštnostem mobilní obrany. Bude-li mít vševojsková armáda za úkol prolomit pásmo obrany nepřátelského armádního sboru, který dvěma divisemi provede mobilní obranu, bude účelnější do prvního sledu vyčlenit nejméně čtyři divise, aby mohla útočit v celé šíři pásma jeho obrany. Přitom hlavní úderná uskupení vytvořit na křídlech s cílem rozdrtit čepy obrany, zmocnit se výhodných čar rozvinutí nepřátelských záloh, obklíčit a zničit protiztečné skupiny divisi prvního sledu nepřítel a zabezpečit rozvinutí útoku do hloubky. Za každým úderným uskupením vést nejméně jednu divisi z druhého sledu armády a všechny druhy záloh s úkolem rozvíjet útok do operační hloubky nebo převzít úkol prolomit taktickou hloubku nepřátelské mobilní obrany (jestliže se nepříteli podaří vyřadit z boje některý ze svazků prvního sledu), po případě k odražení silné protizteče (protiúderu) nepřítel.

Bojové sestavy divisi prvního sledu bude účelné členit do dvou sledů, při čemž v druhém sledu je možno mít $\frac{1}{2}$ i více sil. Vzhledem k tomu, že přední obranné postavení nepřátelské obrany je

palebně slabé, jsou v něm značné meze-ry a dělostřeleckou a leteckou přípravou útoku se jeho hodnota ještě více snížila, mohou být v prvním sledu divise: silný předsunutý odřad a jeden ze střeleckých (mechanizovaných) pluků. Tyto síly zpravidla postačí k zničení nepřátelských jednotek na předsunutém postavení, k proniknutí do hloubky a zmocnění se ústupových postavení nebo čar rozvinutí nepřátelských záloh. Síla druhých sledů divisi zajistí narůstání úderů, po případě manévru k obchvácení nepřátelských záloh.

6. Co se týká formy útoku, skýtá mobilní obrana (její slabé krycí prvky) neobyčejně výhodné podmínky pro útok z chodu. Bude-li k útoku z chodu použita armáda druhého sledu frontu nebo HV, bude někdy možno využít druhých sledů a tankových pluků divisi v dotyku k útoku na podružném směru armády s cílem:
- chránit boky útočného uskupení armády,
 - poutat útvary divisních protiztečných skupin nepřítel,
 - bránit manévru záloh z pasivních úseků.

Možno předpokládat, že v útočném pásmu armády na 30 až 40 km budou v dotyku asi dva svazky, z nichž by mohlo být využito nejméně tři až čtyři pěších pluků a dvou tankových pluků, což představuje hodnotu téměř dvou svazků. Tyto útvary by mohly prolomit přední obranné postavení a proniknout do hloubky 10 až 12 km, navázat dotyk s divisními zálohami nepřítel a přejít na této čáře do obrany, zabezpečit zasazení prvních sledů armády provádějících útok z chodu. Vyjití těchto útvarů do tak malé hloubky nevyžadovalo by rozsáhlého přemísťování dělostřelectva ani zvláštního materiálního doplňování. Těchto útvarů by bylo možné použít také k obchvácení a izolování uzlů odporu na předním okraji, které by mohly ohrožovat postup svazků vedoucích hlavní úder.

Uvedeným úvahám by nejlépe odpovídalo schema operačního učenění vševojskové armády generálporučíkem Suchomelou ve VM čís. 5/1956, kde se použijí čtyři svazky v prvním sledu vytvářejí podmínky k průlomům nepřátelské mobilní obrany v celé šíři pásma obrany nepřátelského sboru.

Myslím však, že lze pochybovat o úspěchu formy manévru vyjádřeného na náčrtu 2. Jak vyplývá z uvedeného náčrtu, hlavní úder vedou dvě divise, které při šířce útočného pásma kolem 8 km pro divisi, mohou rychle prolomit přední postavení a další mezilehlá ústupová posta-

vení. Avšak divise útočící na podružném směru na frontě 20 až 25 km může být ve svém postupu podstatně bržděna a čtyřmi až pěti prapory, systémem záta-ras, palbami dělostřelectva i zastavena. V tomto případě by divise vedoucí hlavní úder byly nuceny vyčleňovat značné síly k zabezpečení svých boků a při vyjití před zadní ústupové postavení silně obsazené by neměly dostatek sil k jeho prolomení. Ustoupivšími jednotkami a zasazením jednoho až dvou pluků (7. a 9. pp.) do obrany na zadním postavení byl by nepřítel schopen spolehlivě přehradit pásmo 15 km i více a zastavit postup obou divisí. Nelze čekat, že by nepřítel provedl ihned protizteč zbylými zálohami (15., 17. pp. a od.). Velitel útočící vševojskové armády by byl nucen k doprolovení prvního pásma obrany zasadit jednu divisi z druhého sledu armády. Více mu ani šířka průlomu 12 až 16 km nedovolí, počítáme-li s potřebnými rozstupy 5 km mezi plukovními proudy. Zasazením druhého sledu je nepříteli odhalován směr hlavního úderu. Nepřítel by vykřikal, až by divise druhého sledu postoupila do prostoru průlomu a zahájila rozvinování. Pak by na nahromaděné jednotky použil zbra-ní hromadného ničení a vyrazil by k protizteči.

Toto řešení má tedy tyto hlavní nedostatky:

1. Zasazením jen tří divisí do prvního sledu lze prolamovat zhruba jen v polovině pásma obrany nepřátelského sboru. Malá šířka útočného pásma neváže zálohy nepříteli, umožňuje jim manévrovat podle situace.

2. Nepříteli je umožněno provést na správně vyhodnoceném směru hlavního úderu účinnou protipřipravu.

3. Nepřátelský armádní sbor má možnost zasazením části sil do obrany v hloubce zastavit útok svazků na směru hlavního úderu a přitom mu zbývá k provedení rozhodné protizteče hodnota téměř dvou divisí (12 až 13 praporů pěchoty, 400 až 450 tanků).

4. Velitel útočící armády by byl nucen zasadit brzy po zahájení útočné operace další síly, čímž odhaluje směr hlavního úderu, ztrácí čas a tím i tempo útočné operace.

5. Takovým způsobem by veliteli nepřátelského armádního sboru bylo přímo napomáháno v jeho zámyslu, totiž k analýzování vojsk útočníka do určitého prostoru, jeho donucení předčasně zasazovat zálohy, v době nahromadění jeho vojsk v ženijně neupraveném terénu ho zničit údery zbraní hromadného ničení a silnými protiztečemi volných záloh.

Kapitán Ladislav Vaněk

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK K ČLÁNKU PODPLUKOVNÍKA B. OLIVY

»Úkoly vědeckovýzkumné práce v otázkách organisace a činnosti týlu«

(VM čís. 5/1956)

Ve svém diskusním příspěvku se zaměřím na sedlové vozy navrhované autorem jako dopravní prostředek v týlu a na autorův návrh na dvojí výcvik, organisaci a použití jednotlivých týlových jednotek a zařízení.

V soudobých podmínkách vedení boje a operace vzniká důležitost a tím i význam automobilní dopravy. Ovšem velkou nevýhodou při dosud používané technice a při dosavadním systému zásobování je nutnost překládat materiál z jednoho dopravního prostředku na druhý na styku jednotlivých úseků přísunu. Snahou všech náčelníků týlu vždy bylo, aby materiál byl přisunován přímo; na př. z armádního skladu až na místo spo-

třeby. Na příklad přisun munice na dělostřeleckou přípravu v přípravném období operace atd. Tímto způsobem je daleko více využito dopravních prostředků, materiál není překládán v daném případě na třech zásobovacích místech (divisní sklady, plukovní sklady a týl praporu), čímž se ušetří i velké množství pracovních sil a prostředků.

Právě tuto možnost sleduje autor článku a navrhuje zavést do výzbroje armády sedlové vozy, kde by byl materiál přisunován v podstatě systémem výměny naloženého přívěsu za prázdný. To znamená, že by materiál byl naložen na příklad v armádní zásobovací základně nebo v čelním oddělení armádní zásobovací

základny, někdy i ve frontových skladech a takto naložený přívěs by byl postupně na jednotlivých zásobovacích etapách odpojován od trakční síly a předáván jako celek, takže materiál by nebyl překládán. Opojená trakční síla by převzala prázdný přívěs a vracela se zpět. Stejný průběh by byl na nižších zásobovacích etapách, až na místo spotřeby.

Z toho, co bylo uvedeno, by se zdálo, že zavedením sedlových vozů bude v podstatě vyřešen problém dopravy v soudobých podmínkách vedení boje a operace. Materiál by byl jednou naložen a pak bez překládání dopraven až na místo spotřeby. Znamenalo by to velkou úsporu pracovních sil, což je v soudobých podmínkách rozhodující, trakční síly by bylo plně využito a p.

Rozeberme však konkrétně navrhovaný systém přísunu pomocí sedlových vozů v současném způsobu zásobování.

Je možné říci, že by sedlových vozů mohlo být plně využito k dopravě a současně i k ukládání PHM (jako cisteren). V plné míře je možné zavést sedlové vozy pro dopravu PHM pro tanky a samohybná děla, ovšem za předpokladu, že sedlový vůz se zavěšenou cisternou bude mít takové vlastnosti, že bude schopen dostat se až k tanku ve všech terénních podmínkách. Přísun tímto způsobem až k bojovému vozidlu je umožněn tím, že tanky a samohybná děla je nejvýhodnější plnit přímo z cisteren. Na stupni armády divise, pluku a někdy i praporu (tankového) by byly přívěsy sedlových vozů vyměňovány plné za prázdné. Obrovská výhoda tohoto způsobu přísunu spočívá v tom, že jednou načerpané PHM v armádní zásobovací základně se dostanou bez dalšího přečerpávání v divisních a plukovních skladech PHM až k vozidlům (hlavně tankům a samohybným dělům). Nevznikají tak ztráty PHM přečerpávání a podobně. Navrhované závěsy za sedlové vozy je možné použít i jako skladovacího prostoru. Mimo to další výhoda v tomto způsobu provádění přísunu spočívá i v tom, že přečerpávání z přívěsů sedlových vozů do vozidel, sudů, po případě i baněk, se může provádět nezávisle na přísunu od armády, na jeho zřízení. Vzhledem k této výhodě by byl potřebný i menší počet pracovních sil a prostředků k přečerpávání PHM.

Rovněž za útočného pochodu a střetného boje mohou být přívěsy sedlových vozů vhodně uplatněny, poněvadž bude možné rychle vyměňovat plné přívěsy předem nastavené péčí staršího náčelníka k jednotlivým proudům za prázdné. Naprosto tím odpadne nutnost překládání zásob.

Ovšem jiná situace je u přísunu PHM pro kolová vozidla. Tato je nutno doplňovat systémem výměny baněk. PHM je však nutno z cisteren a sudů do baněk přečerpat. Přečerpávání je nutné provádět v soudobých podmínkách u svazku. Na nižším nebo vyšším stupni, než je svazek není přečerpávání PHM do baněk prakticky proveditelné. Je možné tedy učinit závěr, že sedlové vozy (cisterny) by se pro přísun tohoto druhu PHM nehodily. K tomu účelu je možné v plné míře využít stávajících cisteren a cisternových přívěsů.

Závěrem je možno říci k této dílčí otázce, že sedlové vozy je vhodné používat k přísunu PHM pro tanky a samohybná děla.

Jaké jsou však možnosti v používání sedlových vozů pro provádění přísunů ostatních druhů možno říci kusového materiálu. Je pravda, že zde nám největší potíže působí překládání materiálu, které značně zdržuje dopravu a vyčerpá velké množství pracovních sil a prostředků. Autor ve svém článku uvádí, že by odpadly všechny překládací práce a efektivní délka koloběhu by se zvětšila. To by ovšem znamenalo naložit, fěkneme ve skladech armádní zásobovací základny přívěsy sedlových vozů určitým druhem materiálu (munici, proviantem a podobně) a naložený přívěs přisunovat již osvětleným systémem výměny prázdných sedlových vozů za plné až k spotřebiteli. Myšlenka ideální! Podstatně ulehčuje a zjednodušuje činnost týlu, zvláště v soudobých podmínkách vedení boje a operace.

Je však třeba si uvědomit celkovou různorodost materiálních prostředků, velké množství různých druhů vojsk se spotřebou nejrůznějšího materiálu a přisunování materiálu podle skutečných potřeb bojujících vojsk.

V praxi by se asi nedalo provést, aby materiál byl připravován v armádním týlu podle jednotlivých praporů, oddílů, když si uvědomíme velké množství těchto praporů, oddílů a jiných jednotek v armádě. Jen na příklad při soudobém systému zásobování proviantem příprava a výdej proviantu v armádním skladu proviantu trvá 18 až 20 hodin (pro armádu o počtu 100 000 osobách a vydává-li se proviant asi 105 svazkům, armádním útvarům a ostatním samostatným jednotkám a zařízením). V navrhovaném systému přísunu pomocí sedlových vozů by se počet těchto útvarů, kterým by byl materiál v armádních skladech připravován, značně zvýšil.

Při tom jde nejen o velký počet útva-

rů, ale i o útvary s nejrůznější výzbrojí. Každý druh tohoto útvaru potřebuje speciální materiál v různém počtu, který u jiného útvaru je vůbec nepoužitelný nebo přebytný. Nelze přece dopustit, aby se na příklad vozila ke střeleckému útvaru dělostřelecká munice a opačně.

Při řešení této otázky je třeba vzít v úvahu množství potřebného druhu materiálu, který je nutno k vojskům přisunovat. Útvary mají různé počty druhů zbraní i osob. Spotřeba materiálu a zvláště munice je velmi nestejněoměrná nejen podle druhů materiálu, ale i podle druhu boje a prostoru (směru), na kterém útvary bojují. Je proto nutné materiál přisunovat podle skutečné potřeby. Navrhovaný způsob použití sedlových vozů by podle mého názoru tento požadavek nesplňoval. Materiál v daném případě by musel být přisunován v kompletních dávkách, více méně pravidelně. To by vedlo v mnohých případech k nedostatku materiálu, na druhé straně u některých útvarů k nadbytku materiálu, který by útvary zbytečně zatěžoval a činil nepohyblivým.

Jsou tu však ještě i jiné problémy souvisící s autorovým návrhem v článku na zavedení sedlových vozů do týlu.

Především je to otázka dopravní. Autor navrhuje zavést sedlové vozy velké tonáže — 20 t. Je třeba si uvědomit, kde tato velmi výkonná, ale těžká vozidla mohou jezdit. Najisto není možno s nimi počítat v armádním úseku přísunu. Připadala by k použití v úseku přísunu front-armáda. Je však věci praktického přezkoušení, zda by nebylo výhodnější používat v tomto úseku přísunu desetitunových (T-111) aut s pětitunovým přívěsem. Uvedená auta jsou již v praxi vyzkoušena a plně se osvědčila. Jistě nelze počítat s takto těžkým vozidlem k přísunu do vojiskového týlu.

Autor článku je si vědom této nemožnosti použít tak těžkého dopravního prostředku v armádním úseku přísunu, a proto také navrhuje zavést přívěsy nižší dopravní únosnosti, při čemž by několik přívěsů vytvořilo za trakční silou automobilní vlak. Ve vojiskovém týlu navrhuje autor rozvázet tyto přívěsy jednotlivě.

Při řešení této otázky je třeba si uvědomit stav komunikací v prostoru na příklad Sumavý i západního bojiště, ostré zatáčky a délku navrhovaného automobilního vlaku. V mnohých zatáčkách i dobře udržovaných komunikacích činí potíže projetí většího nákladního auta nebo autobusu. V zimě jsou pro automobilní dopravu podmínky ještě těžší. V některých prostorech ani sama auta (bez přívěsu) nemohou vyjet. Důkazem tu mohou

být příklady z bojů 1. čs. armádního sboru o průsmyk Duklu, kde v některých prostorech na udržovaných komunikacích nemohla sama auta vyjet. Bude skutečně věci praktických zkoušek reálně posoudit tento návrh.

Autor zdůvodňuje svůj návrh tím, že se tímto způsobem ušetří řidiči a trakční síly bude plně využito. Je pravda, že u navrhovaného automobilního vlaku bude skutečně jen jeden řidič, ovšem na každém přívěsu stejně bude muset být závozník (brzdění a p.). Rovněž plně využití trakční síly nelze v soudobých podmínkách vedení boje přeceňovat. Je pravda, že při nakládání a vykládání automobilního dopravního prostředku motor nepracuje, vznikají určité prostoje. Ovšem vozidlo je třeba řádně technicky ošetřovat, řidiči je třeba dát alespoň krátký odpočinek po únavné jízdě konané mnohdy úplně bez světla. Motorické síly auta v době jeho nakládání a vykládání je možné alespoň v menší míře využít k pohánění určitých mechanismů k dosažení rychlejší nakládky a vykládky.

Autor článku navrhuje k dosažení plného využití motorické síly automobilu používat tohoto systému zásobování: jeden přívěs se nakládá ve skladu, druhý se vykládá na nižší zásobovací etapě a třetí v této době právě provádí přisun. Uvedený způsob přísunu by bylo možno podle mého názoru v plné míře uskutečnit na příklad ve frontových skladech, v armádní zásobovací základně a p. Zaměnit jen automobilní a traktorovou rotu v armádní zásobovací základně za rotu sedlových vozů.

Uskutečnění tohoto návrhu v celém systému přísunu by ovšem mělo za následek zhruba ztrojnásobení počtu dosavadních třítunových aut (beru-li v úvahu, že přívěsy budou 3t, budou-li přívěsy menší únosnosti, bude tento poměr ještě vyšší). Jsem toho názoru, že by to nemělo za následek zrychlení práce týlu, zkrácení proudů a zvětšení rychlosti na komunikacích, nýbrž naopak.

Je třeba si uvědomit, že týl v soudobých podmínkách vedení boje a operace je skutečnou součástí fronty. Nelze počítat s tím, že týl bude zabezpečen sestavou vojsk, jako tomu bylo v minulosti. Týl v soudobých podmínkách musí být plně pohyblivý, schopen přemístit se co nejrychleji do jiného prostoru.

Jsem toho mínění, že by vybavením týlu sedlovými vozy nemohl být splněn tento základní požadavek, poněvadž nejméně jedna třetina přívěsů je bez okamžité motorické síly a není tedy schopna

okamžitého přemístění. To znamená, že by přemístění týlu muselo být prováděno po částech, což v soudobých podmínkách vedení boje a operace je podle mého soudu nesprávné. Tím by se týl stal ještě těžkopádnějším, než je dosud.

V této části diskusního příspěvku jsem se v podstatě zaměřil na hlavní nevýhody sedlových vozů. Přes tyto nevýhody bude účelné a správné rozvinout diskusi na toto thema, které sleduje vyřešení dosavadní neutěšené situace v organizaci a provádění dopravy. Přes všechny uvedené nevýhody možná že v praxi budou plně vyvážené výhodou, že materiál nebude překládán (přečerpáván). Některé nevýhody sedlových vozů mohou být v budoucnosti odstraněny, na př. zavedením jednotypové divise.

Autor ve svém článku navrhuje dvojí organizaci, dvojí výcvik a dvojí použití týlu. Jako příklad uvádí použití divisiho týlu, který by měl být s to plnit bojový úkol nejméně jako střelecký prapor.

Je naprosto správný názor autora článku, že v soudobých podmínkách nebude rozdílu v ohrožení bojujících vojsk a týlu, ať již ve vojskovém nebo armádním týlu. Příklady z války z Koreje jsou toho jasným důkazem.

Z těchto důvodů je jistě naprosto správný požadavek autora článku na dokonalejší výcvik a výzbroj příslušníků týlových útvarů, jednotek a zařízení. Týl musí být v soudobých podmínkách schopen odrazit úder nepřitele ještě při plnění svých odborných úkolů.

Při stanovení požadavků na organizaci, výcvik a vyzbrojení příslušníků týlu nelze podle mého názoru vycházet jen ze všeobecného konstatování, že týl může být napaden všemi druhy nepřátelských zbraní. Uvedenou otázku je třeba řešit především s hlediska hlavního úkolu, který má týl plnit, t. j. odborného úkolu. Teprve potom je nutno přihlídnout k jiným otázkám, na př. k zvýšení obranné schopnosti týlu.

Nevidím účelnost v tom, aby týlové útvary, jednotky a zařízení měly dvojí organizaci. Vždyť dosavadní organizace po této stránce je zpracována na stejném podkladě jako organizace vševojskových jednotek. U každého týlového útvaru je velitel (náčelník) a ostatní týloví příslušníci jsou organizováni do rot, čet a p. (automobilní dopravní prapor, zdravotnická rota, polní pekárna). Týl je schopen s touto organizací se bránit. Mimo to týl neplní odborné úkoly stále jako jeden celek, nýbrž jednotlivé jeho části jsou neustále v pohybu, takže je druhá organizace navrhovaná autorem stejně nesplnila

účel. Mimo to každý správce posádky (při umístění několika týlových jednotek pohromadě) je povinen si organizovat ochranu a obranu podle konkrétní situace.

Myslím, že současný problém není v dvojí organizaci, nýbrž v naprosto nedostatečném vyzbrojení týlových útvarů a zařízení zbraněmi. Týly jsou v současné době vyzbrojeny naprosto nedostatečně, zvláště proti tankům, letectvu a výsádkům nepříteli. A od těch hrozí týlům podle taktiky pravděpodobného nepříteli největší nebezpečí. Na příklad u všech týlových jednotek střeleckého pluku jsou jen dvě pancéřovky, u týlových útvarů a zařízení divise je jen 22 pancéřovek, u armádního týlu, kde je okolo 10 000 lidí, je jen 114 pancéřovek.

Z uvedených příkladů je jasně vidět naprosto nedostatečné vybavení týlových útvarů, jednotek a zařízení účinnými zbraněmi. Při řešení této otázky je třeba vycházet z toho, čím týl může být v soudobých podmínkách napaden. Současně vybavení týlu stačí k odrazení a zničení jednotlivých záškodníků nebo menších skupin nepříteli. V soudobých podmínkách hrozí však týlům největší nebezpečí od letectva, výsádků a tanků (kromě zbraní hromadného ničení). A proti těmto zbraním je týl prakticky bezmocný a je plně odkázán na pomoc vševojskového velitele. K dosažení větší samostatnosti a zvýšení obranné schopnosti týlu je nutné vybavit týly alespoň 14,5mm protiletadlovými kulomety, divisi a armádní týly i 30mm dvojkanyony. I když nelze podceňovat salvovou palbu a palbu výtečných střelců (zkušenosti z Koreje), přesto je naprosto nutné mít u týlu lehké výkonnější prostředky. Tytéž zásady je třeba uplatňovat i u protivýsádkové obrany. K dosažení větší palebné síly je třeba týly vybavit hlavně lehkými a těžkými kulomety.

Velkým problémem je v soudobých podmínkách obrana týlu proti tankům. Nyní již nestačí jen ochrana u týlu, je nutné i u nich přejít k obraně. Bude to jistě velmi vítaným přínosem do celkové organizace protitankové obrany, když si uvědomíme roztroušenost jednotlivých týlů mezi jednotlivými obrannými postaveními a pásmo a p. Při dostatečném vybavení týlu výkonnými zbraněmi proti tankům mohou pak vytvářet jednotlivá čhniska v hloubce, která mohou působit nepřátelským tankům citelné ztráty. Co se týká druhu protitankových zbraní, bude nejlépe vybavit týly lehkými, účinnými zbraněmi, které nevyžadují zvláštní obsluhu, t. j. pancéřovkami, tarasnicemi,

a větší týlové útvary vybavit i lehkými bezzákluzovými kanony.

Je naprosto správný autorův názor na důkladnější výcvik příslušníků týlů. Je třeba si uvědomit, že v soudobých podmínkách vedení boje jsou i příslušníci týlů především vojáky. Jak však tento požadavek splnit, když na příklad na bojový výcvik příslušníků týlů je určeno jen asi 30 hodin. Uvedeným způsobem je to nemyslitelné. Je tu možné dvojí řešení. Buďto zvýšit počet hodin na bojovou přípravu nebo do týlových útvarů, jednotek a zařízení zařazovat vojáky, kteří konali první rok základní služby u bojové jednotky.

Závěrem k této otázce bych chtěl říci, že je naprosto správný autorův názor na nutnost zvýšit obranyschopnost týlů. Není však třeba, podle mého názoru, k tomuto účelu dvojí organizace ani dvojího vyzbrojení týlů. Je třeba zařazovat k týlům vycvičené vojáky, kteří umějí zacházet se zbraněmi, které u týlu budou, a organizačně vybavit týlové útvary, jednotky a zařízení účinnými zbraněmi proti nízkoleťajícím letounům, výsadkům a tankům. Podstatně tak zvýšit palebnou sílu týlu. Uvedeným způsobem bude alespoň částečně zmenšen rozdíl mezi bojovými jednotkami a týlem.

Zpracoval major Vojtěch Machulda